

Verzekerd voer biedt nog geen zekerheid

Met de oprichting van TrusQ en SafeFeed hebben de voerfirma's de afgelopen jaren groot onderhoud gepleegd aan het borgen van hun grondstofstromen. De risico's die overblijven zijn afgedekt met een verzekering. Toch blijft bij de laatste schakel in de keten, de veehouder, twijfel bestaan. Mag hij bij een nieuwe voercrisis rekenen op adequate hulp of wordt hij het slachtoffer van een juridisch steekspel tussen verzekeraars?

ir. Egbert Jonkheer

Veehouders die hun melk leveren aan Friesland Foods mogen vanaf 1 januari 2008 alleen nog maar voer betrekken van een leverancier die een aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven heeft afgesloten. Op het moment dat de melk niet verwerkt kan worden vanwege verontreinigd voer, kan Friesland Foods de schade verhalen op de voerproducent. Van dit soort eisen kijkt niemand meer op. Sinds de reeks diervoederschandalen met MPA en dioxine is er op de veevoerfirma's veel druk uitgeoefend om de veiligheid van hun voer beter te waarborgen en een aansprakelijkheidsregeling op te zetten voor het geval het toch misgaat. Dat hebben zij ook gedaan. Het heeft geresulteerd in de twee grote voedselveiligheidsinitiatieven TrusQ en SafeFeed, die samen vrijwel de hele markt voor veevoer afdekken. Wat de voerfirma's betreft, is hiermee de kous af, maar de schakels na hen in de keten vinden het nog niet ver genoeg gaan. Zij willen meer duidelijkheid over de verantwoorde-

lijkheden en vinden dat veehouders niet het risico mogen lopen dat ze lang op hun geld moeten wachten als gevolg van juridische procedures en discussies.

Schadepot

Mark Logtenberg, woordvoerder van de Groene Belangenbehartiger, laat hier geen misverstand over bestaan: "De voerfirma's maken goede sier met hun verzekering. Maar wat zegt die nu eigenlijk? Het gaat erom of de veehouder op tijd tegemoet wordt gekomen in de schade. Als hem geen blaam treft, dan moet hij binnen zes weken zijn geld hebben. Er zijn al teveel boeren kapot gegaan aan ellenlange procedures. Een zichzelf respecterende voerfirma moet dit willen regelen. Maak een fonds en stel een commissie in van wijze mensen die de schade snel kunnen vaststellen. Dan is meteen duidelijk hoe eventuele vervolgschade het best in de hand is te houden. En is het de schuld van de boer, dan is dat ook direct helder. Ik vind het te zot voor woorden dat de voerfirma's

Miljoenenverzekeringen

In het geval van een nieuw voerincident hebben veevoerfabrikanten schadeclaims afgedekt met een productaansprakelijkheidsverzekering. De zes voerfirma's verenigd in TrusQ (Agrifirm, Cehave Landbouwbelaan, De Heus Voeders, ForFarmers, Hendrix UTD en Rijnvallei) hebben een dekking van 75 miljoen euro per gebeurtenis, met een maximum van 150 miljoen euro per jaar. In het geval van verontreinigingen met pcb's of dioxines keert de verzekering maximaal 75 miljoen euro per jaar uit. Het eigen risico van de aangesloten bedrijven bedraagt 5 miljoen euro per claim. De TrusQ-leden zijn hier individueel voor verzekerd. In de praktijk betekent dit dat de voerfirma's claims tot 5 miljoen euro zelf afhandelen.

De leden van SafeFeed (de samenwerking van 70 andere voerfirma's) komen opgeteld tot een dekking van 300 miljoen euro per jaar. Een collectieve verzekering is het echter niet. Wel kunnen de SafeFeed-leden bogen op een brede dekking. Ook BSE-schade is verzekerd.

De gezamenlijke dekking van de TrusQ en SafeFeed-leden is nu opgeteld maximaal 450 miljoen euro per jaar.

Foto: Marcel Bekken

zich er zo gemakkelijk van af maken." LTO Nederland is milder in zijn oordeel. Veehouderijvoorman Siem Jan Schenk: "Wij zijn geen voorstander van het vormen van een pot. Door de schade te verzekeren is de druk op de voerfirma's veel groter om scherp te blijven. En als alles helder is, dan keert de verzekering ook snel uit. In het verleden was het niet goed geregeld. Nu ziet het er goed uit."

De voerfirma's zelf zijn niet voor of tegen het opzetten van een fonds, maar vinden het niet terecht om hierin initiatief van hen te verwachten. Henk Flipsen, directeur van koepelorganisatie Nevedi: "Dat zou betekenen dat je er standaard vanuit gaat dat de oorzaak in het voer is gelegen. Het is wat ons betreft iets waar je met de hele keten naar moet kijken. Nu zijn alle schakels voor zich bezig om de risico's af te dekken. Beter is het om samen het belang van veilig voedsel te erkennen en je af te vragen wat er collectief verzekerd kan worden. Wij steunen zoveel mogelijk het overleg tussen verschillende ketenpartijen."

Campina-systematiek

De verwerkende industrie en LTO Nederland zetten tot dusver in op het maken van modelcontracten, waarin de verantwoordelijkheden van veevoerleverancier en -ontvanger worden vastgelegd. Campina is inmiddels echter overgestapt op een andere aanpak, namelijk het aanleggen van een database met betrouwbare leveranciers. LTO beraadt zich nu op de weg waarop zij verder wil. Schenk: "Modelcontracten zijn hoe dan ook een handig hulpmiddel. Ze komen bijvoorbeeld van pas bij het leveren van voedermiddelen van veehouder naar veehouder of van akkerbouwer naar veehouder, al zijn daar meestal lagere risico's mee verbonden. We zijn er nog niet uit of we hier nu verder aan vasthouden of dat we kiezen voor de Campina-systematiek. Dat maakt ook niet uit zolang de kwaliteit van het voer maar geborgd is en de risico's goed zijn verzekerd."

TrusQ internationaal

Wat de voerfirma's betreft, is het modelcontract dan ook helemaal niet nodig. Ton Loman, voorzitter van TrusQ: "Wij laten met onze aanpak zien dat de veevoerfirma's hun verantwoordelijkheid nemen, ook als het nog eens misgaat. Laten we voorop stellen dat het heel vervelend is als er schade ontstaat, waar dat ook aan ligt. Daarom doen wij er alles aan om schade te voorkomen. Mocht er desondanks vervuiling optreden, dan signaleren wij dat snel en vindt er een recall plaats. Wij kunnen tegenwoordig veel sneller reageren omdat wij beter monitoren, weten hoe de voerstromen lopen en via tracking & tracing een besmette partij kunnen isoleren. Het gaat om adequaat handelen. En dat doen wij ook op het

MARK LOGTENBERG

"Voerfirma's maken goede sier met hun verzekering. Maar wat zegt die nu eigenlijk? Het gaat erom of de veehouder snel tegemoet wordt gekomen in de schade. Er zijn al teveel boeren kapot gegaan aan ellenlange procedures", aldus de voorman van de Groene Belangenbehartiger.

Foto: Geesje Rotgers

moment waarop de schadevergoeding moet worden uitgekeerd. Mits wij aansprakelijk zijn natuurlijk." De zes grote voerfirma's krijgen nog wel eens het verwijt dat ze commercieel voordeel zouden willen halen door het voortouw te nemen met TrusQ. Een goed imago zou belangrijker zijn dan met de hele sector de voedselveiligheid te regelen. Loman kan niet zoveel met dat soort aantijgingen. "Er moest iets gebeuren en met zes bedrijven zijn we nu eenmaal erg slagvaardig. Voorlopig hebben we genoeg werk en zal TrusQ op de ingeslagen weg verder gaan. In Nederland hebben we de risico's nu op een laag niveau. Internationaal willen wij dit ook bereiken. Veel kan ik er nog niet over zeggen, maar het is de bedoeling dat voerleveranciers in het buitenland zich ook bij ons zullen aansluiten."

Modelcontract

LTO Nederland werkt samen met de voedselindustrie aan een modelcontract waarin de verantwoordelijkheden van de veevoerleverancier en zijn afnemer zijn vastgelegd.

Dit zijn de hoofdlijnen:

- De productie van diervoeder moet voortdurend aantoonbaar voldoen aan alle normen van GMP+. De voederleverancier is verantwoordelijk voor de controle in de keten van grondstoffen, productie en transport. Deze voerketen is traceerbaar in kaart gebracht en 'afgedekt' via risicoanalyses.
- Er geldt een monitoringsplicht, waarvan de gegevens worden vastgelegd in een databank. Veehouders moeten die gegevens in kunnen zien. Verder is er een meldingsplicht voor voerfabrikanten ten aanzien van afwijkingen en onregelmatigheden in voeders. Ook moeten ze beschikken over een calamiteitenplan met voorwaarden voor tracking & tracing.
- De voerleverancier heeft een verzekering afgesloten, om zijn wettelijke aansprakelijkheid te kunnen waarmaken. De schade die na een calamiteit met voer optreedt bij veehouders en verderop in de keten moet bovendien snel worden vergoed. Deze verzekering mag geen zaken uitsluiten en moet voldoende dekking bieden. De vraag is nog even of dit 75 miljoen euro per gebeurtenis moet zijn, zoals ook Friesland Foods eist. De kleinere veevoerfirma's dringen aan op een meer realistische relatie tussen de bedrijfsgrootte en de hoogte van de dekking.